

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по годину 2 фор.
За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.

За све остале земље годишње
30 фран. у злату, на по годину
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. п. аген-
ту у Котор. Доноси се поштом
уредничком. Рукописи се не вра-
ћају.

За огласе шаље се: за сваку
ријеч или за број од пет ријеч-
а по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Господин Р. Болати, овдашњи досадашњи италијански изванредни посланик и опуномоћени министар повратио се са одсуства и имао част бити примљен у приватној аудијенцији од стране Његовог Кр. Височанства Господара, којом приликом је предао своја оповивна писма. Госп. Болати је отпутовао јуче на своје ново одређење.

— Госп. Маркив од Кузани, новонаименовани изванредни посланик и опуномоћени министар Њег. Величанства Краља Италије на нашем Двору приспιο је овамо прошлог поведљеника са супругом и синчићем.

ЦЕТИЊЕ, 27 марта.

Инглези у Тибету.

Кад је још прошле године „мирна и научна“ инглеска експедиција продирајући у Тибет, тибетско становништво не само да се није к тој експедицији пријатељски одијело, него, напротив, тамошњи ламе (свештеници) потицали су народ против ње и отворено викали, да ни један од Инглева, који су у Тибет ушли, неће отуда главе извијети. Осим тога провио се је био глас, да су Тибетанци и воде отровали. Овакво држање Тибета Инглези су назвали „дрскошћу“ с тога, што Тибет није покорио прегнуо главу, кад му на тако фин начин и тако уљудно предлажу, да уђе у њихов цеп.

Та експедиција продужава свој посао, а министри краља Едуарда међу тим продужавају увјеравати британски парламент, да је то мирна експедиција и да ће она пријећи оружју тек у том случају, ако је Тибетанци на то принуде (!).

Индијски вице-краљ прибјегао је овој експедицији бојећа се, да се руски уплив у Тибету не одомаћи, према се та мјера, и по мишљењу многих Инглева, не може као цијелиходна сматрати.

Како руске „Новости“ пишу, односи између Русије и Тибета били су увијек пријатељски. Руски путници, Пржевалски, Пјенцов и Богдановић, посјетили су и описали она мјеста те тајанствене земље, која су доступна била; а у Русији има довољно руских поданика, који признају духовну власт тибетског Далај-Ламе, т. ј., врховног првосвештеника.

Тибетска изасланства честу су посјећавала Русију, а у једно вријеме провио се био глас и о томе, да је Русија 1902 године закључила била с Китајем конвенцију, по којој је добила била право, да управља Тибетом. Но тај глас није се обистинио.

У сваком случају Инглеска се је благовремено постарала, да претече Русију и да свој утицај у Тибету утврди.

Инглеска је најприје утврдила свој протекторат над државама у Хималајима — Непал, Сиким и Бутан. За тим је дошао ред и на Тибет, али ту је инглеска влада изненадно наишла на отпор. По уговору, што га је Инглеска још 1885 године закључила с Китајем, она је

добила право, да може у Тибет послати своје изасланство, али та тачка уговора није била извршена, јер Тибетанци нијесу хтјели то изасланство да приме. Године 1886 био је закључен нови уговор, по којему се Инглеска одрекла од тога права, и мисија Маколеја, која је већ била спремна да отпутује у Тибет, била је опозвана. Истакнуто Китај је обећао, да ће помагати, да се трговачки односи између Инглеске и Тибета утврде, али свакоме је познато, како се мало може рачунати на Китајска обећања.

Године 1888 тибетска војска напала је на државу Сиким и морала се је против њих употребити сила.

Од тога доба почео се је читав низ преговора са Тибетом. По уговору који је 1889 год. закључен у Калкути, била је повучена граница између Тибета и Индије и дошло се до споразума у неким политичким питањима. Била је сазвана нарочита комисија, да се проуче питања о трговини преко тибетске границе, о праву тибетских пастира на пасишта у Сикиму и т. д. Преговори су се завршили тијем, што је 1893 год. закључена била нова конвенција у Даркилингу. На основу те конвенције отворен је сталан трг у Јатуну. Британска влада добила је право, да може изашиљати своје официаре у Тибет, да надзиравају трговину у томе планинском мјестанцу. Ова конвенција остала је такође мртво слово због тога, што Тибетанци нијесу Инглесима вјеровали.

Тада су упорни Инглези другаче рад предузели. Године 1895 саградили су пут од тјеснаца Сергура, који се налази на 85 километара од Јатуна. Од тога тјеснаца до Ласе рачуна се на 200 километара. У исто доба инглеска влада обратила се у Пекинг са жалбом, да Тибетанци не врше уговора. Прошле године Инглеска је, преко Китаја, добила право, да се тибетски чиновници назначе у мјестовиту инглеско-тибетску комисију, која ће спорне тачке да прегледа. Комесари са обје стране уговорили су, да се састану у тибетском мјестанцу Камба — Тонгу, које је најближе Сикиму. У јулу 1903 г. пуковник Јунгусбанд и Ујт отпутовали су у Камба Тонг са четом од 300 људи и с једном картеницом. Експедиција је од Сикима до Камба-Тонга саградила пут. Но Тибетанци су тада изјавили да неће шилјати на састанак своје комесаре све докле, док се инглеска војска не удаљи са тибетског земљишта. Јунгусбанд чекао је комесаре читави четири мјесеца, па не дочекавши ништа, вратио се је натраг у Индију, а своју чету оставио је у Камба Тонгу.

Послије овога индијска влада ријешила је, да пошаље тамо јачу војничку експедицију.

За шефа ове нове експедиције од 3.000 људи био је назначен пуковник Макдоналд, а пуковник Јунгусбанд одређен је био као дипломатски пуномоћник, да води преговоре.

У децембру прошле године експедиција је ушла у Тибет, не наишавши ни на какав оружан отпор. Најприје је на експедицију одржавала само заузвек Кумбе. Идућег априла мјесеца експедиција намјерава ва-

узети град Гијан—Це, други по важности у Тибету, па тамо чекају комесаре. Ако Тибетанци одреку да приме у тај град сталног британског резидента, онда ће се експедиција кренути право на Ласу...

Из свега овога види се, да Британија одавно и упорно тражи да добије протекторат над Тибетом.

Прилико јој у томе иду на руку За сад се не чује протеста ни од Китаја, ни од Русије. Незнатан пак отпор, што га Тибетанци могу дати, неће без сумње моћи осујетити британске намјере. По телеграфској вјести, коју у прошлом броју нашега листа довијесмо, већ је дошло до оружаног сукоба између Инглева и Тибетанаца, и у том првом сукобу пало је 4—5 стотина Тибетанаца, међу којима је погинуо и један тибетански ђенерал. — Ето чим хоће да се сврши ова *мирна и научна* инглеска експедиција!...

НОВА ПОЛИТИЧКА ГРУПИСАЊА.

Пут цара Вилхелма по Средњем мору претресао се је много у јевропској штампи, још док је тај пут био у пројекту, — док се је само претполагао; сад пак, кад је тај пут постао свршен чин, о њему готово нико и не говори.

У самом почетку руско-јапанског рата, док ствари још нијесу биле ујаштене, веома се је сумњало, да ће цар претполагамо путовање предузети, јер су догађаји могли сваки час узети непријатан обрт за општи мир. Према овоме, кад је већ то путовање извршено, може се мислити, да бар за сад општему миру ништа не пријети и да се не треба бојати никаквих нових заплета, јер у противном случају тога путовања било не би.

Цар Вилхелм је, дакле, ради одмора дошао у Италију, али поред свега тога, тешко да се је тај пут могао на само одмарање ограничити. На јахти „Хохонцолерн“ било је виђење немачког цара и италијанског краља. У здравницама, које су ту ва обједом изговорене, они су не само један другог, него и цио свијет увјеравали о искренности односа који међу њима постаје, као и о искренности жеља њихових народа, да се и даље одржи немачко-италијанско пријатељство и општи мир. Даље од тијех општијех изјава ствар није ишла, а равумије се није могла ни ићи, јер се овим путовањем није ни ишло на што друго, него се то може сматрати као појава више случајна, те се нико не би ријешио, да јој значај преувеличава. Сасвим је природно, да ова два савезника нијесу процустила да у својим здравницама не помену и трећег члана тројнога савеза — Аустро-Мађарску.

Предстојећа скоро посјета Рима од стране председника француске републике, која ће слиједити одмах за овим састанком двају вједалаца, сама по себи напомиње опет ову важну улогу, коју ће у свјетској политици играти овај други савез, и не може да се не опазва, да политичка штампа Италије и Немачке већ једнодушно истичу, да оба ова савеза, тројна и двојна, стоје на једном општем земљишту и да их везује општа задаћа и брига о др-

жању мира. Као видни доказ тога узајамног задатка и општег земљишта, на коме су ти савези васновани, који и ако потпуно не уједињује, а оно бар примирује оба моћна политичка организма, — служе оне опште искрене симпатије, што их сада према Русији исказују државе оба два савеза, у лицу њихових влада и њихових владара.

У свијема овим политичким манифестацијама остала је искључена само Инглеска: ако се не може рећи да су је потпуно заборавили, у сваком случају нијесу је бар спомињали. Ово је важан факт тијем прије, што се свака сјећа, с каквијем је настојањем потраживала Инглеска пријатељство и Италије, и Француске, и Немачке, и Русије. Али ова баш сувишна приступачност и разгранатост британског срца, како изгледа увијек је плашила оне, које је Велика Британија увјеравала у искренности својих осјећања, и то тијем више, што је британски вјеконни политички опортунизам свакоме познат...

Осим тога — пише „Н. Времија“ — јавне симпатије које Британци, и ако не без великога рачуна, гаје према Јапану, служе сада више не икада као уврок, да се од Инглеске сваг уклања. Та околност, што је британска штампа у потоње вријеме веома ублажила свој јапанофилски и русофилски тон, никога не може обманути. Нико меће из тога извести закључак, да су њене симпатије према Јапану постале хладније, ни антипатије према Русији мање. То је просто појава великог политичког такта, што га је инглеска штампа била заборавила, па, на штету самој себи, прекорачила све границе.

У осталом Русији баш је сасвим све једно, и ништа јој неће бити лакше од тога, ако Инглеска унапријед не буде своје савезнику Јапану уступала потребите му торпедбаче уз жарко исказивање својих јапанофилских осјећања, него их буде уступала, чувајући најстрожије све спољашње формалности и претписе учтивости... У резултату се добија једно те исто.

Зар је Црној Гори најпреча модерна пивара?

Прије мјесец дана довијели смо у нашем листу под насловом „Привредни докрет у Никшићу“ кратку биљешку, да се је у Никшићу саставило акционарско друштво, које ће тамо да подигне модерну пивару. Поводом те вјести примили смо из Прага ово писмо, које радо саопштавамо, јер и ми смо мишљења, да прије него се приступи увањању какве индустријске радње у нашу земљу, треба добро проучити све услове, од којих зависи трајан успјех подухва и општа народна корист. Писмо гласи:

Радосне вјести, које нам стижу из драге нам отаџбине о покрету и развијању привреде, све више и више дају нам наде, да ће се брзо попунији још неке осјетљиве празнине у нашем економском развоју. Наш напредак у мало година, према силама, био је заиста велик, а без сумње био би још већи, да смо имали јачу економску организацију, којој тек сад наш народ даје заслужену важност. Одавно се осјетио недостатак новчаних завода и изувеша Никшића, а у првом реду никшићске трговце, не створивше наши трговци ништа више и ако добро знаду, да данашња трговачка криза није потекла ни из чега, до из недостатка усредсређеног капитала и из несретне ваљевинашке трговине. Свака

ејејев стигао је овамо и прегледао је тврђаве.

ТОКИЈО, 23 марта. — Јапанска престража у сјеверо западној Кореји заузела је јуче Сионченг, који лежи 18 миља западно од Ченгчу. Кад су Јапанци присилили Русе, да оставе Ченгчу, они су се у два дијела повукли натраг. Јапанци су брзо одмарширали из Ченгчу пут Сионченга. Сионченг је добро утврђено мјесто, те је до сад била од Корејаца напуштена тврђава.

ШАНГАЈ, 23 марта. — Ивиднице јапанске ујегле су данас у Вичу. Руси су се повукли с ому страну ријеке Јалу.

ЛОНДОН, 24 марта. — „Рајтер“ јавља из Сеула, да прва војска јапанска, која је концентрисана у Анчу, маршира пут Вичу. Јапанци утврђују Фуван и острво Рецо.

ШЕРБУР, 25 марта. — Овамо је стигла руска флота, састојећа се из оклопаче, „Ослабља“, крстарице „Аурора“ и 4 контраторпедјаче.

ПЕТРОГРАД, 25 марта. — Куропаткиња јавља Цару: На ријеци Јалу је све мирно. Руски добровољци имали су мало чаркања с јапанским ивидницама. Јапанци су имали 6 убјених, а Руси ни једног. Руси деповита у Јонгампу опљачкани су и поплаћени.

ШАНГАЈ, 26 марта. — „Хавасова агенција“ јавља, да Јапанци своју војску искрцавају у сјеверној Кореји. Чинампо су сад оставили, а војску превозе према ушћу ријеке Јалу.

ПЕТРОГРАД, 26 марта. — За прву одбрану Портартура од Јапанаца одликован је вице-адмирал Штарк орденом Владимировим II степена, а контра-адмирал Ухтомоки орденом Станиславовим I степена. За изврсно држање Владивосточке ескадре одликован је капетан Рајценштајн Владимиром орденом II степена.

ШАНГАЈ, 26 марта. — „Рајтер“ јавља, да су Руси ставили мие дуж обале код Такушани и на ушћу р. Јалу. Јапанске чете у Кореји достигле су на равним мјестима јужну обалу ријеке Јалу.

ПЕТРОГРАД, 27 мар. — Није истина, да су Хунхузи у Љаојану оштетили телеграфски или жељезнички саобраћај. У Портартуру и околини влада мир. Народ се спрема да прослави Ускрс. У тамним ноћима без мјесечине очекује се нов нападај непријатеља, који се је појавио у портартурским водама.

БИОГРАД, 21 марта. — Званично се саопштава, да се иностранци добровољци за руску војску по наредби руског цара с благодарношћу не примају.

ЦАРИГРАД, 21 марта. — Посланици споразумних велосила предали су Порти поново меморандум, у којем апсолутно траже, да се испуне тражења велосила односно иностраних официра и подофицира за македонску жандармерију.

ЈОХАНЕСБУРГ, 22 мар. — До јуче било је овдје 15 бијелих и 111 црнаца обољелих од куге, од којих је умрло 7 бијелих и 64 црнаца.

БЕЧ, 23 марта. — Тесар је отпутовао у Абаџију, да ту посети шведски краљевски пар и Великог Војводу Луксенбургског.

БУДИМПЕШТА, 23 марта. — Овдје се осјетио јак земљотрес. Исто тако био је јак земљотрес и у Софији, Биограду, Букарешту и у околини.

САРАЈЕВО, 24 марта. — Видјест неких новина, као да је у Босни и Херцеговини за вријеме прекинут саобраћај жељезницом за приватне

путнике и трговачку робу, а остављен једино за велике превозе војске, неистинита је, јер прекидања никад није било.

ПАЛЕРМО, 24 марта. — Цар Вилхелм стигао је овамо. Дочекао је одушевљено.

АБАЦИЈА, 24 марта. — Тесар се вечерас повратио у Беч, пошто је извршио намјеране посјете.

ЦАРИГРАД, 24 марта. — У данашњој сједници комисије за преустројство македонске жандармерије одређени су окрузи у три вилајета, која ће бити придијељени официрима појединих велосила, да у њима изводе реформе. Тако ће аустро-угарски помоћник шефа жандармерије добити санџак Скопље, руска Солун, италијански Битољ, француски Серрес, инглески Драму.

ПЕТРОГРАД, 24 марта. — Званично се саопштава, да се државни издаци ушљед рата смањују за 134.377.106 рубаља, али од тог смањивања неће бити никакве штете по државну администрацију, већ су то већини суме за ново пројектиране жељезнице.

БЕЧ, 25 марта. — „Фремден-блат“ овлаштен је, да јави, како су сви гласови неосновани, да Султан намјерава тобож именовати једног од својих синова за поткраљјали генералног гувернера трију вилајета македонских.

БЕЧ, 25 марта. — Голуховски и италијански министар спољних послова Титони састаће се овијех дана у Абаџији.

БАРЦЕЛОНА, 25 марта. — У часу, кад је краљ ишао из радничке изложбе, прснула је бомба, која је два сељака ранила. Једна особа је затворена.

БИОГРАД, 26 марта. — Скупштина је закључена кратком престоном бесједом.

БАРЦЕЛОНА, 26 марта. — Краљ је јутрос посетио више радионица. Свуда је одушевљено дочекао, нарочито од радника. Доказано је, да с овом бомбом, што је прснула, није намјеравао никакав атентат.

ЦАРИГРАД, 26 марта. — Преговори о турско-бугарском споразуму поново се воде, пошто у првим преговорима не бијаше довољно изтакнут вазални одношај Бугарске према Турској.

БЕЧ, 27 марта. — Данас се састају у Абаџији Голуховски и Титони.

ПАЛЕРМО, 27 марта. — Цар Вилхелм отпутовао је у Малту, поздрављен народним овацијама.

ОБЈАВА.

Руј Катунско — Ријечке, Зетско — Брдске и Приморско — Црмничке области инкантираће се у уторник 30. марта о. г. на Ријечи.

Руј мора бити добро зелен, просијат и чист без икакве смјесе. и мостре истога биће изложене у канцеларији општине Управе на Ријечи.

Ови инканти биће дати посебно за сваку област или уједно, према понуди купаца.

Народ ће предавати свој руј закупницима од 15 авг. 1904. до 1 марта 1905 год. а у мјестима: Подгорица, Ријека, Вир и Сељане, у којим мјестима закупници дужни

су држати отворене магацине за горе одређено вријеме и руј народу одмах измиривати. Закупник има право, да не прими онај руј, који му не би био предат на магацин до 1 марта 1905 год., као год и онај руј, који не би био уређен по мостри. Одбијени руј не би се смио никоме продавати до 1 марта 1905 године.

Народ не смије никоме другоме, осим закупницима, руј продавати. Ко би се ухватио, да га је другоме продао, платиће закупнику глобу онолико, колико продата количина руја изнесе по утврђеној цијени.

Контрат ће се дати ономе, који понуди највећу цијену, по коју ће руј од народа куповати.

Закупник дужан је положити кауцију, било у новцу, било у непокретностима у износу од 15% — ако је црногорски поданик — ако је страни 30% од претпостављене вриједности руја.

Они који желе инкантирати, морају се пријавити у канцеларији општине Управе на Ријечи, у горе назначени дан, гдје ће се држати лиценција од 3—5 сати послје подне.

II. Бр. 1226. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 12. марта 1904. год. на Цетињу.

Судски позив.

К броју $\frac{428 \text{ ex } 1903.}{V. - 1903. - 97.}$ Књ. Обласни Суд на Цетињу, — на основу свог рјешења од 27. фебруара ове године број $\frac{428 \text{ ex } 1903.}{V. - 1903. - 97.}$ у кривичној истрави против одбјеглог Матијаша Радованова Кривоглава из Марковине, оптуженог за злочин покушаја убиства над Мујом Ефовићем, официром из Подгорице, извршеног 1. септембра 1903. год. око 10 сати прије подне на старом путу Цетиње — Његуши, на мјесту званом „Врћеник“ у Ловћену, — повива окривљеног Матијаша, да на дан 1. јуна ов год у 9. сати прије подне престане потписаном суду, јер ће у противном суд тога дана и без његова присуства (in contumacia) на његову штету донијети пресуду.

Цетиње, 1. марта 1904. год.

Књ. Обласни Суд:

Секретар, Председник,
Р. Брањеш. Ј. Милић.

Службене Објаве.

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Сава Перова Никача из Годиня, извршиће се дана 28 априла и 28 маја ове године.

Вићи оглас у првлогу „Гласа Црногорца број 12 ове године.

Број 83.

IV.—1904—16

Вир, 28 фебруара 1904

Капетан Лазар Пламенац.

Р. 40.

Бр. 56

1—1

Приватне објаве.

Име СИНГЕР

постало је за

Париз 1900. ШИВАЋЕ СТРОЈЕВЕ
Grand Prix.

на темељу свјетског гласа, којег је творница кроз 5^{ти} година савјесним радом прибавила, јамством за најбољи материјал и уворну конструкцију.

То је разлог ради којег покушавају многи други творичари и трговци шиваћих стројева са, по нама изданим именима као на пр. „Centrall-Bobbin“ и под именом „Singer“ — распродавати их.

Не дати се с тога на овај начин заваравати, већ код купње шиваћег строја увијек упитати, да ли дотични строј из наше творнице произлази, а са нијечним се одговором нека нико не задовољи. Сингер Со. шиваћих стројева диоц. друштво.

Цетиње, 10. марта.

Ристо Рундо

директор.

Р. 114

Бр. 26

3—8

ОБЈАВА.

Час ми је јавити поштованој публици, како овде тако и унутрашњости, да сам обновио моју обућарску радњу и исту снабдио са најбољом робом. Гарантирам како за робу, тако и за израду.

Цетиње, 10. марта 1904

Ристо Рундо, обућар и

директор филијале компаније Сингер.

Р. 44

Бр. 30

3—6

БЛАГОДАРНОСТ.

Књижара Браће Поповића из Новог Сада обдарила је читавицу Шавничку обилатим поклоном у књигама, и тако посвједочила своје родољубље потпомагањем просвјетних установа у свим српским крајевима, на шта им велика хвала од стране

Управе читавице.

10. марта 1904. год.

Шавник.

Р. 40

Бр. 34

1—1

НАЗНАЊЕ.

Јављам сродницима и пријатељима, да ћу 31. марта ове године давати годишњи помен момо некад незаборављеном оцу Руду у храму свете Теке.

Даниловград, 24. марта 1904 г.

Ожалошћени син:

Јанко Пајовић.

Р. 33

Бр. 35

1—1